

**ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ
ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΙ
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ
ΔΙΑΤΗΣΙΑΣ**

**Minutes of the CEV Referee Seminar
Katarino Spa – Bulgaria
22nd – 24th May 2009**

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2009

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οι παρούσες συμπληρωματικές οδηγίες και διευκρινήσεις επί των κανονισμών διαιτησίας αποτελούν το περιεχόμενο του **Σεμιναρίου Διαιτησίας της CEV** που φιλοξενήθηκε από την **Βουλγαρική Ομοσπονδία Πετοσφαίρισης στο Katarino Spa της Βουλγαρίας**.

Την έκδοση στα ελληνικά για λογαριασμό της ΟΔΒΕ πραγματοποίησε ο **πρόεδρος της ΟΔΒΕ και της ΤΕΔ/ΟΔΒΕ Γιώργος Διαμαντόπουλος**. αφού βοηθήθηκε από τον **διεθνή διαιτητή Κώστα Βουδούρη** (μετέφρασε την νέα διαδικασία αλλαγής) και από τον **πρώην διεθνή διαιτητή και μέλος της ΚΕΔ/ΕΟΠΕ κ. Στέφανο Βασιλειάδη** (μετέφρασε τμήμα των διευκρινήσεων των νέων κανονισμών).

Από τα περιεχόμενα του σεμιναρίου αφαιρέθηκαν μόνο οι λεπτομέρειες από το δεύτερο τμήμα της πρώτης ημέρας του Σεμιναρίου που αφορούσε την εισήγηση του **Mr. Manfred Holzgraefe Προέδρου της Ιατρικής Επιτροπής της CEV**. Η ΤΕΔ/ΟΔΒΕ εκτίμησε ότι μια απλή περίληψη των όσων είπε ο κύριος Manfred Holzgraefe ήταν αρκετή, μιας και αφορούσε διαδικαστικά θέματα Ομοσπονδιών και όχι διαιτητές.

Είναι αυτονόητο ότι οι επισημάνσεις και διευκρινήσεις επί των ερωτήσεων που τέθηκαν στο Σεμινάριο από τους εκπροσώπους των Ομοσπονδιών και οι απαντήσεις που δόθηκαν όπως συνοψίζονται παρακάτω αποτελούν **νομοτελειακά πλέον επίσημους Κανονισμούς και Οδηγίες Διαιτησίας** και όλοι οι διαιτητές οφείλουν να εφαρμόζουν.

Τέλος όπου χρειάζεται να επισημανθεί κάποια διαφοροποίηση σε σχέση με τα επικρατούντα στα ελληνικά πρωταθλήματα, αυτό έγινε με την μορφή παρατήρησης με αστερίσκο (*).

**Πρόεδρος του Σεμιναρίου ήταν ο κύριος:
Jan Rek - Πρόεδρος της Επιτροπής Διαιτησίας CEV (CEV Referee Commission)**

1^η ημέρα Τμήμα 1 Κορς Jan Rek: Πρόεδρος της Επιτροπής Διαιτησίας CEV

Με την βοήθεια της στατιστικής ανάλυσης ο Πρόεδρος επεσήμανε τα ακόλουθα σημεία κλειδιά:

- Οι Ομοσπονδίες ενθαρρύνονται να στέλνουν νεώτερους διαιτητές στις σχολές υποψηφίων διεθνών διαιτητών, ώστε να είναι ευκολότερο να φθάσουν στις υψηλότερες βαθμίδες της διαιτησίας. Οι κανόνες θα μπορούσαν να μαθευτούν λεπτομερώς σε ένα πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, όμως έπειτα το ζητούμενο είναι η απόκτηση εμπειρίας σε διεθνές επίπεδο όσο το δυνατό νωρίτερα. Το 2003 ο μέσος όρος ηλικίας ήταν 43 χρόνια. Μέχρι το 2009 έχει φθάσει τα 45 χρόνια. Η τάση αυτή πρέπει να αντιστραφεί.

Απαιτήσεις:

1. Η ελάχιστη ηλικία για τους υποψηφίους διεθνείς διαιτητές που παίρνουν μέρος σε σχολές είναι τώρα 25 και η μέγιστη ηλικία είναι 41, οποιαδήποτε στιγμή κατά τη διάρκεια του έτους της σειράς μαθημάτων.
2. Οι υποψήφιοι πρέπει να έχουν ονομαστεί από τις Ομοσπονδίες τους ως διαιτητές εθνικών κατηγοριών για τρία από τα τελευταία πέντε έτη και πρέπει να περάσουν κάποια ιατρική εξέταση. (Η επόμενη, από το Σεμινάριο, σχολή υποψηφίων διεθνών διαιτητών πραγματοποιήθηκε στη Ρουμανία 14-18 Οκτωβρίου 2009)
3. Η διαδικασία που επιτρέπει στους υποψήφιους διεθνείς διαιτητές να προχωρήσουν σε διεθνή έχει γίνει ευκολότερη. Μέσα σε πέντε χρόνια οι υποψήφιοι διεθνείς διαιτητές πρέπει να ολοκληρώσουν ένα ελάχιστο τριών διεθνών αγώνων σε διοργανώσεις υπό τον έλεγχο της Ηπειρωτικής Ομοσπονδίας τους. (στη περίπτωση των Ελλήνων διαιτητών είναι η CEV). Για να γίνουν διεθνείς διαιτητές θα απαιτηθούν δύο υπογραφές από μέλη της Ηπειρωτικής Επιτροπής Διαιτησίας τους. (στη περίπτωση της Ελλάδος από μέλη της CEV)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

- a) Ο τίτλος «Διεθνής Διαιτητής» ισχύει μόνο για τέσσερα έτη τη φορά και η ανανέωση εξαρτάται από τη δραστηριότητα και τις ετήσιες εκθέσεις.
 - b) Όταν φτάσει την ηλικία αποχώρησης από την διαιτησία (55) ένας διαιτητής δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιεί τον τίτλο «Διεθνής Διαιτητής».
- Οι ομοσπονδίες ενθαρρύνονται για να προετοιμάσουν περισσότερες γυναίκες διαιτητές και μπορούν να στείλουν επιπροσθέτως μια γυναίκα διαιτητή σε μια σχολή υποψηφίων διεθνών διαιτητών για κάθε ένα άνδρα υποψήφιο. Αυτή η ρύθμιση θα είναι σε ισχύ έως το 2012. Διαπιστώθηκε ότι πραγματοποιήθηκε ένα επιτυχές πείραμα όπου όλοι οι διαιτητές που ορίστηκαν σε μια διοργάνωση ήταν γυναίκες. Εξετάσαμε ένα σεμινάριο για

γυναίκες διαιτητές, με συμμετοχή δύο γυναικών από την πιο ψηλή εθνική κατηγορία κάθε Ομοσπονδίας.

- Οι διαιτητές δεν έχουν πλέον την άδεια για «Διπλή Λειτουργία». Η FIVB δεν θα ορίζει πλέον διεθνείς διαιτητές που είναι και διαιτητές σάλας και παραλίας. Άρα οι διεθνείς διαιτητές στη σάλα και στο beachvolley πρέπει να επιλέξουν ένα από τα δυο αθλήματα.
- Η εμφάνιση της τρέχουσας στολής του διεθνούς διαιτητή δεν κρίνεται ικανοποιητική και πραγματοποιείται μια εργασία πάνω σε νέα σχέδια και στη μέθοδο διανομής. Εντούτοις, δεν αναμένεται άμεσο αποτέλεσμα. Όλες οι εκδόσεις που παράγονται αυτήν την περίοδο από Mikasa ισχύουν αλλά όπου είναι δυνατόν το ίδιο σχέδιο πρέπει να χρησιμοποιηθεί.
- Από τους κορυφαίους διεθνείς διαιτητές απαιτείται περισσότερη εμπειρία ως 2^{οι} διαιτητές. Ο ρόλος του 2^{ου} διαιτητή πρέπει να προωθηθεί από τις Ομοσπονδίες σαν να είναι ίσης αξίας με το ρόλο του 1^{ου} διαιτητή.
- Κατά τη διάρκεια του «Referee Clinic» (της συνάντησης διαιτητών) πριν από διοργανώσεις, οι ορισμένοι διαιτητές θα απαιτείται να συμμετέχουν σε μια Θεωρητική Εξέταση. Διαιτητές που βαθμολογούνται με λιγότερο από το 70% δεν θα οριστούν για τις πρώτες δύο ημέρες - για να τους δοθεί χρόνος να μελετήσουν για την επανάληψη των εξετάσεων.
- Η Φόρμα Αξιολόγησης Διαιτητών R-4 αναθεωρείται αυτήν την περίοδο από την ERC.
- Η επόμενη συνεδρίαση της Επιτροπής Διαιτησίας της FIVB θα πραγματοποιηθεί τον Φεβρουάριο του 2010.
- ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΑΓΩΝΕΣ CEV

Οργάνωση του αγώνα:

a) Ο εκφωνητής καθοδηγείται να κάνει τις επίσημες ανακοινώσεις κατά τη διάρκεια κάθε αγώνα για να πληροφορεί τους θεατές για τους νέους κανόνες της FIVB στο φιλέ ή οποιοσδήποτε νέες αλλαγές κανονισμών καθώς εμφανίζονται.

b) Το ηλεκτρονικό φύλλο αγώνα (E-scoresheet) είναι μια σημαντική επιτυχία για όλες τις διοργανώσεις της CEV

c) Το ηλεκτρονικό φύλλο αγώνα (E-scoresheet) είναι υποχρεωτικό αλλά το αντίγραφο σε χαρτί παραμένει το επίσημο έγγραφο του αγώνα.

d) Το όνομα του χειριστή του ηλεκτρονικού φύλλου αγώνα θα περιληφθεί στο φύλλο αγώνα ως βοηθός σημειωτής.

e) Είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί ότι ο 1^{ος} διαιτητής έχει προσωπικό κωδικό πρόσβασης CEV, με τους courtside, για να επιβεβαιώσει το ηλεκτρονικό φύλλο αγώνα.

Προσωπικά φύλλα αρχείων:

- a) Το σύστημα τον ιστοχώρο της CEV λειτουργεί καλά
- b) Οι διαιτητές πρέπει να ενημερώνουν την ιστοσελίδα αμέσως για οποιοσδήποτε αλλαγές στις προσωπικές λεπτομέρειες ή για τη διαθεσιμότητα και να μην περιμένουν.

Ιατρικές εκθέσεις:

- a) Εκφράστηκε σοβαρή ανησυχία για το γεγονός ότι οι Ιατρικές Εκθέσεις Διαιτητών, που παραλαμβάνονται από τις Ομοσπονδίες πάρα πολύ συχνά δεν ταιριάζουν με τις Ιατρικές εξετάσεις που πραγματοποιούνται στις διοργανώσεις. Οι Ομοσπονδίες κλήθηκαν να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή σε αυτό το θέμα, ιδιαίτερα δεδομένου ότι θα απαιτηθούν από αυτές να πληρώσουν όλες τις δαπάνες εάν ένας διαιτητής αποτύχει στον ιατρικό έλεγχο.
- b) Εάν υπάρχει ανησυχία για τη φυσική κατάσταση ενός διαιτητή σε μια διοργάνωση, η CEV μπορεί να ζητήσει μια ιατρική εξέταση

Διαθεσιμότητα διαιτητών:

- a) Η CEV πρέπει να ενημερωθεί για οποιοσδήποτε ορισμούς FIVB - οι βάσεις δεδομένων δεν ευθυγραμμίζονται αυτήν την περίοδο.
- b) Εάν η CEV δεν ενημερώνεται, ο διαιτητής υπόκειται σε τρίμηνη αναστολή.
- c) Το αρχείο διαθεσιμότητας ενός διαιτητή πρέπει να είναι ακριβές.
- d) Η χρήση της ιστοσελίδας της CEV ενθαρρύνεται έντονα.

Champions League:

- a) Μόνο οι διαιτητές από τις ομάδες 1 και 2 θα οριστούν και από δύο διαφορετικές χώρες.
- b) Ο αναπληρωματικός διαιτητής πρέπει να είναι
 - τρέχων διεθνής - όχι υποψήφιος διεθνής
 - διαθέσιμος δύο ώρες πριν από τον αγώνα και μπορεί να αποχωρήσει αμέσως μετά την ολοκλήρωση του αγώνα
 - πληρωμένος από την Ομοσπονδία
- c) Ο αναπληρωματικός διαιτητής μπορεί να ορισθεί μόνο ως 2^{ος} διαιτητής

Ταξίδι και επικοινωνία:

- a) Όλες οι πτήσεις πρέπει να είναι προγραμματισμένες πτήσεις αερογραμμών. Στους διαιτητές δεν πρέπει να προσφέρονται πτήσεις χαμηλού κόστους και πρέπει να προσπαθούν να αποκαθιστούν ενδεχόμενα προβλήματα με τη σχετική Ομοσπονδία ή το σωματείο. Εάν αυτό αποτυγχάνει πρέπει να έρθουν σε επαφή με το γραφείο της CEV.
- b) Η χρήση ιδιόκτητου αυτοκινήτου για ταξίδι για αγώνες σε μια άλλη χώρα δεν ενδείκνυται. Εάν χρησιμοποιείται ιδιόκτητο αυτοκίνητο, αυτό δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί μετά από την άφιξη στη διοργάνωση και πριν από το τέλος της διοργάνωσης. Η μεταφορά είναι η ευθύνη του διοργανωτή.
- c) Οι Εθνικές Ομοσπονδίες είναι αρμόδιες για τις δαπάνες μεταφοράς από/προς τους αερολιμένες στη χώρα τους

d) Όλη η επικοινωνία από τις Εθνικές Ομοσπονδίες πρέπει να κοινοποιείται στην CEV, όχι μόνο στον Πρόεδρο ή στα μέλη της Επιτροπής.

Ο πρόεδρος τόνισε ότι το σεμινάριο δεν αφορούσε μόνο τα διεθνή θέματα και ότι CEV είχε την ευθύνη να προσφέρει τις συμβουλές της και να υποβάλει συστάσεις στις Εθνικές Ομοσπονδίες σχετικά με την προσαρμογή των κανόνων και των κανονισμών για τις Εθνικές Διοργανώσεις.

Ημέρα 1 – Τμήμα 2 – Ιατρική Επιτροπή (Medical Commission) – Mr. Manfred Holzgraefe

Ακολούθησε εισήγηση του Προέδρου της EMC Δρος Holzgraefe, οποίος τόνισε και πάλι τα σημεία που ανέφερε ο κύριος Rek σχετικά με τους ιατρικούς ελέγχους και ιδιαίτερα για τις αποκλίσεις που βρέθηκαν μεταξύ των δηλώσεων Ομοσπονδιών και τους πλήρεις ιατρικούς ελέγχους της CEV που έγιναν πριν από τους αγώνες.

Ημέρα 2 – Κος Sandy Steel - Πρόεδρος της Επιτροπής Κανονισμών του Αγώνα της FIVB.

Πριν προχωρήσει προς τους συγκεκριμένους Κανόνες και τις Οδηγίες ο κος Steel τόνισε ότι:

- Οι κανόνες είναι ένα πλαίσιο και δεν δίνουν κάθε απάντηση
- Οι αλλαγές των κανονισμών που βγήκαν στην επιφάνεια στο παρελθόν και τα τελευταία χρόνια είχαν σκοπό να βοηθήσουν στην επίτευξη του «keep the ball flying», αυξάνουν τον αριθμό διασταυρώσεων της μπάλας στο φιλέ και επιμηκύνουν τις φάσεις, οι οποίες δεν διαρκούσαν περισσότερο από 4.5 δευτερόλεπτα.
- Οι νέες αλλαγές των κανονισμών λειτουργούν και είναι καλές για τους παίκτες, την TV, τους θεατές κ.λπ.
- Οι δοκιμές συνεχίζουν π.χ. τα πιο σύντομα σετ, μέχρι τέσσερις παίκτες σε οποιαδήποτε θέση, πώς θα μειωθούν τα λάθη στο σερβίς, νέες εκδόσεις του κανονισμού του Libero.
- Οι Εθνικές Ομοσπονδίες μπορούν να πραγματοποιούν δοκιμές χωρίς άδεια, αλλά πρέπει να μοιραστούν τις πληροφορίες με την Επιτροπή Κανονισμών των Αγώνων της FIVB σε περίπτωση που η δοκιμή οργανωνόταν αλλού.
- Ο κος Steel τόνισε ότι οι διαιτητές πρέπει να ξέρουν τη φιλοσοφία πίσω από τους κανόνες και όχι μόνο να τους εφαρμόζουν: η κατανόηση του συλλογισμού επιτρέπει την καλύτερη εφαρμογή.
- Η πετοσφαίριση ως άθλημα πρέπει να προσαρμοστεί στη συνεχώς μεταβαλλόμενη αγορά και να παρέχει ψυχαγωγία.
- Μόνο μια σε έξι φάσεις επεκτείνεται στη σημερινή πετοσφαίριση - πρέπει να βρούμε έναν τρόπο επιμήκυνσης των φάσεων και του αριθμού των διασταυρώσεων της μπάλας στο φιλέ.
- Ο καθαρός χρόνος που η μπάλα είναι στον αέρα έχει μειωθεί από το 17% της διάρκειας ενός αγώνα στο 14% μέσα σε 3 έτη.

Ο κ. Steel συνόψισε τις αλλαγές κανόνων των προηγούμενων 2 δεκαετιών και έδειξε ότι όλες είναι βασισμένες στην αρχή «keep the ball flying» (κρατήστε την μπάλα στον αέρα) και στην ανάπτυξη ενός αθλήματος που είναι εύκολο να κατανοηθεί από τους θεατές, τη TV, κ.λπ.

ΝΕΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Στόχοι:

- Να αποτραπούν διαμάχες με τους προπονητές
- Να ενοποιηθεί η εφαρμογή των κανονισμών σε σχέση με τις καθυστερήσεις
- Να αποτραπούν οι καθυστερήσεις και να διατηρηθεί ο ρυθμός του αγώνα
- Να γίνει πιο γρήγορα η διαδικασία αλλαγής
- “Keep the ball flying” – μεγαλύτερος χρόνος παιχνιδιού για τους θεατές και τους συμμετέχοντες

Η συμφωνημένη διαδικασία που περιγράφεται παρακάτω είναι μια σύνθεση οδηγιών που έχουν δοθεί και απαντήσεων σε διάφορες ερωτήσεις.

Διαδικασία αλλαγής στην 25^η Πανεπιστημιάδα

Περίπτωση 1^η

Ο σημειωτής βλέπει τον παίκτη να εισέρχεται στην ζώνη αλλαγής όταν η μπάλα δεν παίζεται και πριν το σφύριγμα για σερβίς:

Ενέργειες σημειωτή	Ενέργειες 2 ^{ου} διαιτητή	Ενέργειες παικτών	Ενέργειες 1 ^{ου} διαιτητή
<p>Πατάει το κουδούνι, αλλά μόνο ΑΦΟΥ ο παίκτης εισέρχεται στη ζώνη αλλαγής, αρχίζει τον έλεγχο και την καταγραφή. <u>Καμία οπτική επαφή ή σήκωμα χεριού δεν χρειάζεται.</u></p> <p>Ο σημειωτής υψώνει τα δύο χέρια όταν τελειώσει η καταγραφή της αλλαγής. ΤΩΡΑ έχει οπτική επαφή με το 2^ο διαιτητή.</p> <p>Ο σημειωτής πατάει δεύτερη φορά το κουδούνι <u>μόνο</u> αν η αλλαγή είναι αντικανονική.</p>	<p>Μόλις ακούσει το κουδούνι, ο 2^{ος} διαιτητής μετακινείται ανάμεσα στο στύλο και στη γραμματεία με πρόσωπο προς τον παίκτη ή τους παίκτες με το καρτελάκι και με μια κίνηση των χεριών ελέγχει την αλλαγή.</p> <p>ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: έλεγχος της τοποθέτησης των παικτών! Δεν χρειάζεται καμία οπτική επαφή ακόμα, αφού είναι ευθύνη του σημειωτή να πατήσει το κουδούνι ξανά αν υπάρχει σφάλμα. Αφού ολοκληρωθεί κάθε μια αλλαγή, ο 2^{ος} διαιτητής κοιτάει το σημειωτή για το OK με τα δύο χέρια, έπειτα από όλες τις αλλαγές, γυρνάει προς τον 1^ο διαιτητή για να επαναλάβει το OK με τα δύο χέρια.</p>	<p>Πρέπει <u>να εισέλθουν στη ζώνη αλλαγής.</u> Με την καθοδήγηση του 2^{ου} διαιτητή, ο παίκτης δίνει το καρτελάκι αλλαγής στον αντίστοιχο παίκτη της εξάδας που βγαίνει.</p>	<p><u>Κάνει το επίσημο χειροσήμα της αλλαγής για το κοινό.</u></p> <p>Σφυρίζει για να αρχίσει η επόμενη φάση.</p>

Περίπτωση 2^η

Ο σημειωτής βλέπει έναν παίκτη να πλησιάζει στη ζώνη αλλαγής, π.χ. από τη ζώνη προθέρμανσης, ελάχιστα μετά το συναθλητή του και προσπαθεί να κάνει ένα δεύτερο αίτημα αλλαγής:

A. Ο 2^{ος} διαιτητής είναι σε εγρήγορση και δεν δίνεται στον παίκτη η ευκαιρία να εισέλθει στη ζώνη αλλαγής, συνεπώς κανένα επίσημο αίτημα δεν έγινε:

Ενέργειες σημειωτή	Ενέργειες 2 ^{ου} διαιτητή	Ενέργειες παικτών	Ενέργειες 1 ^{ου} διαιτητή
ΚΑΜΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ!	Σημείωση: είναι προτιμότερο αν ο διαιτητής είναι έξυπνος και απορρίψει, προτού κάποιος «αργοπορημένος» παίκτης περάσει μέσα στη ζώνη αλλαγής, έτσι ώστε κανένα αντικανονικό αίτημα δεν υπήρξε.	Ο παίκτης επιστρέφει στον πάγκο.	Μπορεί να βοηθήσει το 2 ^ο διαιτητή στην απόρριψη αν χρειαστεί. Σφυρίζει για να αρχίσει η επόμενη φάση.

B. Ο παίκτης πατάει μέσα στη ζώνη αλλαγής, οπότε έγινε ένα επίσημο, καθυστερημένο και συνεπώς αντικανονικό αίτημα:

Ενέργειες σημειωτή	Ενέργειες 2 ^{ου} διαιτητή	Ενέργειες παικτών	Ενέργειες 1 ^{ου} διαιτητή
ΚΑΜΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ!	Ο 2 ^{ος} διαιτητής απορρίπτει χωρίς ποινή αυτό το δεύτερο αίτημα και κοιτάει το σημειωτή για το OK με τα δύο χέρια και μετά γυρνάει προς τον 1 ^ο διαιτητή για να επαναλάβει το OK με τα δύο χέρια. Μολονότι χωρίς ποινή, <u>αυτό είναι ένα αντικανονικό αίτημα και ο 2^{ος} διαιτητής πρέπει να πει στο σημειωτή να σημειώσει ένα X στο φύλλο αγώνα στο τμήμα που λέει ΑΝΤΙΚΑΝΟΝΙΚΑ</u>	Επιστρέφει στον πάγκο.	Μπορεί να βοηθήσει το 2 ^ο διαιτητή στην απόρριψη αν χρειαστεί. Σφυρίζει για να αρχίσει η επόμενη φάση.

CEV

	<u>ΑΙΤΗΜΑΤΑ, αλλά μετά το τέλος της φάσης.</u> <u>Σημείωση: το αντικανονικό αίτημα δεν είναι ποινή!</u>		
--	--	--	--

Περίπτωση 3^η

Το αίτημα για αλλαγή είναι μια διπλή αλλαγή, δηλαδή δύο παίκτες πλησιάζουν καθαρά την ίδια στιγμή:

Ενέργειες σημειωτή	Ενέργειες 2 ^{ου} διαιτητή	Ενέργειες παικτών	Ενέργειες 1 ^{ου} διαιτητή
<p>Πατάει το κουδούνι, αρχίζει τον έλεγχο και την καταγραφή. Καμιά οπτική επαφή ή σήκωμα χεριού δεν χρειάζεται.</p> <p>Ο σημειωτής υψώνει τα δύο χέρια όταν ολοκληρώσει την καταγραφή της ΠΡΩΤΗΣ αλλαγής.</p> <p>Αρχίζει την καταγραφή της δεύτερης αλλαγής. ΔΕΝ πατάει το κουδούνι δεύτερη φορά για μια διπλή αλλαγή, γιατί αυτό μπορεί να θεωρηθεί ως αντικανονική αλλαγή. Ο σημειωτής ΘΑ πατήσει ξανά το κουδούνι αν η αντίπαλη ομάδα κάνει επίσης αίτημα για αλλαγή κατά τη διάρκεια της ίδιας διακοπής.</p> <p>Υψώνει τα δύο χέρια για το OK.</p>	<p>Μόλις ακούσει το κουδούνι, ο 2^{ος} διαιτητής μετακινείται ανάμεσα στο στύλο και στη γραμματεία με πρόσωπο προς τους παίκτες με το καρτελάκι και:</p> <p>*κατευθύνει τον έναν να σταθεί λίγο πίσω από τη πλάγια γραμμή, έπειτα *με μια κίνηση των χεριών ελέγχει την αλλαγή. Πρώτα το ένα «σετ» παικτών, *ΜΕΤΑ ΚΟΙΤΑΕΙ ΓΙΑ ΤΟ OK ΣΗΜΑ του σημειωτή προτού *κάνει τη δεύτερη αλλαγή, ώστε να μην υπάρξει μπέρδεμα ή λάθη.</p> <p>Ο 2^{ος} διαιτητής κοιτάει το σημειωτή για το ΤΕΛΙΚΟ σήμα OK και γυρίζει προς τον 1^ο διαιτητή για να το επαναλάβει.</p>	<p>ΚΑΙ ΟΙ ΔΥΟ παίκτες πρέπει να εισέλθουν στη ζώνη αλλαγής. Ο ένας στέκεται λίγο πίσω από την πλάγια γραμμή. Με την καθοδήγηση του 2^{ου} διαιτητή, αλλάζει το πρώτο ζευγάρι παικτών. Μετά, το δεύτερο ζευγάρι καλείται για την αλλαγή. Οι διαιτητές πρέπει να το εφαρμόσουν με κοινή λογική: από ευγένεια, ένας παίκτης στέκεται ακριβώς έξω από τη ζώνη αλλαγής και υποθέτουν ότι ο σκοπός του είναι να μπει μαζί με το συναθλητή του. Υπάρχει χώρος να μπουν μαζί, αλλά ο 2^{ος} διαιτητής πρέπει να επιτρέψει στο σημειωτή να βλέπει!</p>	<p>Κάνει το επίσημο χειροσήμα αλλαγής ή οδηγεί την προσοχή του 2^{ου} διαιτητή στην άλλη ομάδα που ζητάει αλλαγή.</p> <p>Σφυρίζει για να αρχίσει η επόμενη φάση.</p>

Περίπτωση 4^η

Μετά το σφύριγμα για σερβίς, ένας παίκτης ή παίκτες εισέρχονται στη ζώνη αλλαγής:

Ενέργειες σημειωτή	Ενέργειες 2 ^{ου} διαιτητή	Ενέργειες παικτών	Ενέργειες 1 ^{ου} διαιτητή
<p>Σε περίπτωση που ο σημειωτής πατήσει το κουδούνι, ο αγώνας δεν πρέπει να διακοπεί!</p> <p>Παίρνει οδηγίες από το 2^ο διαιτητή για το τι θα καταγράψει.</p>	<p>Απορρίπτει χωρίς ποινή. Αυτό είναι ένα αντικανονικό αίτημα, όπως ήταν και στον προηγούμενο κανονισμό, όμως ο 2^{ος} διαιτητής πρέπει να πει στο σημειωτή να σημειώσει ένα Χ στο φύλλο αγώνα στο τμήμα που λέει ΑΝΤΙΚΑΝΟΝΙΚΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ, αλλά στο τέλος της φάσης.</p>	<p>Επιστρέφει στον πάγκο ή στη ζώνη προθέρμανσης.</p>	<p>Από τη στιγμή που το κουδούνι είναι μόνο για ειδοποίηση, δεν πρέπει να σταματήσει το παιχνίδι.</p>

Περίπτωση 5^η

Ένας παίκτης ή παίκτες έγκαιρα εισέρχονται στη ζώνη αλλαγής, αλλά δεν είναι έτοιμος/έτοιμοι (λάθος καρτελάκι, δεν είναι έτοιμοι να αγωνιστούν, προσπάθεια να γίνει αντικανονική αλλαγή):

Ενέργειες σημειωτή	Ενέργειες 2 ^{ου} διαιτητή	Ενέργειες παικτών	Ενέργειες 1 ^{ου} διαιτητή
<p>Θα πατήσει το κουδούνι.</p> <p>Παίρνει οδηγίες από το 2^ο διαιτητή για το τι θα καταγράψει.</p>	<p>Ο 2^{ος} διαιτητής απορρίπτει και ο 1^{ος} θα τιμωρήσει την ομάδα για καθυστέρηση. Ο 2^{ος} διαιτητής θα πει στο σημειωτή να σημειώσει την τιμωρία καθυστέρησης στο φύλλο αγώνα στο χώρο των ποινών.</p>	<p>Επιστρέφουν στον πάγκο ή στη ζώνη προθέρμανσης.</p>	<p>Κάνει το σωστό σήμα για καθυστέρηση, είτε προειδοποίηση είτε ποινή.</p>

Σημείωση 1: όταν η αλλαγή ζητηθεί από τον προπονητή πριν την έναρξη ενός σετ, σε αποτέλεσμα λάθος περιστροφής σε σχέση με το χαρτάκι θέσεων, δεν είναι απαραίτητο να μπει ο παίκτης μέσα για να γίνει η αλλαγή. Για λόγους σωστής επικοινωνίας, σε αυτή την περίπτωση ο προπονητής πρέπει να κάνει το αίτημα πατώντας το κουδούνι.

CEV

Σημείωση 2: Ένας προπονητής μπορεί να αλλάξει γνώμη για το πόσες αλλαγές θα κάνει χωρίς συνέπειες, με την προϋπόθεση ότι δεν καθυστερεί το παιχνίδι. Αυτό δεν είναι αντικανονικό αίτημα.

Σημείωση 3: Μπορεί να είναι καθυστέρηση αν ένας παίκτης βγαίνει αργά από τον κυρίως αγωνιστικό χώρο, αλλά λόγω της διατύπωσης του κανονισμού, αυτό δεν μπορεί να συνεπάγεται την ακύρωση της αλλαγής!

Σε αγώνες σε εθνικό επίπεδο (*), όπου μπορεί να μην υπάρχουν καρτέλες αλλαγών ή/και κουδούνι σημειωτή, συνιστάται να γίνουν οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

- Ο σημειωτής εφοδιάζεται με μια ηχητική συσκευή ή ο 2^{ος} διαιτητής χρησιμοποιεί τη σφυρίχτρα
- Ο σημειωτής επιπλέον χρησιμοποιεί τη διαδικασία «του ενός χεριού» για να δείξει ότι η αλλαγή βεβαιώθηκε.

* ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

ΠΡΟΣΟΧΗ: Σε όλες τις ελληνικές διοργανώσεις, δηλαδή, εθνικά ή τοπικά πρωταθλήματα όλων των κατηγοριών και κύπελλα Ελλάδος ή κύπελλα ενώσεων υπάρχουν ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ καρτέλες αλλαγών και κουδούνι σημειωτή (Έχει συμπεριληφθεί σχετική διάταξη στον Γενικό Κανονισμό Οργάνωσης και Διεξαγωγής Πρωταθλημάτων). Η ευθύνη ύπαρξης των παραπάνω είναι του γηπεδούχου σωματείου.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ LIBERO ΚΑΙ 14 ΠΑΙΚΤΕΣ

Μετά από μια συνοπτική ιστορία του κανόνα του Libero και του κανόνα δεκατεσσάρων παικτών, επισημάνθηκαν τα ακόλουθα σημεία κλειδιά:

- Ο κανόνας για τους 14 παίκτες (4.1.1) επανεξετάζεται και οποιοσδήποτε αλλαγές θα επικυρωθούν από το ΔΣ της FIVB την άνοιξη το 2010.
- Υπάρχουν επιπτώσεις στο φύλλο αγώνα. Ειδικότερα διαπιστώθηκε ότι επειδή η CEV επιτρέπει την πιο πρόσφατη ανακοίνωση των libero των ομάδων, στα φύλλα αγώνα της CEV όλοι οι παίκτες παρατίθενται στον κατάλογο ομάδων και έπειτα τα ονόματα του/των Libero επαναλαμβάνονται στις ειδικά παρεχόμενες θέσεις (δύο σειρές), κατά συνέπεια εάν ο κανόνας τροποποιείται όπως αναμένεται, δεκατέσσερα διαστήματα μπορούν να απαιτηθούν στον κατάλογο ομάδων. Σε φύλλα αγώνα της FIVB ο/οι Libero καταγράφονται μόνο στις ειδικά παρεχόμενες θέσεις.
- Η CEV αυτήν την περίοδο επιτρέπει μόνο 12 παίκτες, που μπορούν να περιλάβουν μέχρι δύο libero π.χ. 10+2 libero, 11+1 Libero ή 12 παίκτες και κανένα Libero
- Ο προπονητής μπορεί να είναι Libero (*). Όταν είναι στο γήπεδο ο προπονητής δεν είναι «απών» από την ομάδα (κανόνας 5.1.2.3).

- Ο κ. Steel περιέγραψε τη διαδικασία επαναπροσδιορισμού libero (re-designation), που χρησιμοποιείται μόνο σε εξαιρετικές περιστάσεις.

ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΤΟ ΦΙΛΕ – ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Κανονισμών του παιχνιδιού τόνισε ότι τον νέο κανόνα για την επαφή με τον φιλέ δεν πρέπει να τον βλέπουμε μεμονωμένα αλλά σαν κομμάτι ενός ολόκληρου πακέτου. Η έννοια της παρεμπόδισης περιέχει περισσότερα από τον κανονισμό του λάθους «επαφή με τον φιλέ» και περιλαμβάνει:

- α) Κάτω από τον φιλέ
- β) Τον ίδιο τον φιλέ
- γ) Γύρω από τον φιλέ.

Εκτός από τα θέματα που θίχτηκαν στο βίντεο της FIVB σχετικά με το νέο κανόνα για την επαφή με το φιλέ, πρέπει να προσεχθούν τα εξής:

- Δυνατή επαφή με τον φιλέ δεν είναι λάθος και δεν πρέπει να σφυρίζεται
- Κάτω από τον φιλέ ένας παίκτης μπορεί να παρεμποδίζει τους αντιπάλους στο να παίξουν την μπάλα όταν:
 - α) Είναι πεσμένος εντελώς ή μερικώς στο γήπεδο του αντιπάλου
 - β) Γεμίζοντας ιδρώτα το γήπεδο των αντιπάλων
- Ακουμπάει την πάνω ταινία του φιλέ κατά την διάρκεια της ενέργειας του να παίξει τη μπάλα, αναφέρεται στην ταινία μεταξύ των αντενών και όχι έξω από αυτές.
- Όταν ένας παίκτης κυνηγάει τη μπάλα γύρω από τον φιλέ (στην αντίπαλη ελεύθερη ζώνη) και ένας αντίπαλος σκόπιμα τον παρεμποδίζει ο 1^{ος} Διαιτητής σφυρίζει, δείχνει την πλευρά για σερβίς και δείχνει τον παίκτη που έσφαλε (παρεμπόδισε).
- Ενέργειες οι οποίες οδηγούν τον φιλέ να ακουμπάει τον παίκτη δεν είναι λάθος του παίκτη εκτός και αν ο παίκτης επίτηδες αποτρέπει την φυσική επαναφορά της μπάλας. Αυτό είναι σφάλμα.

ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ

Ο Δρ Rek σχολίασε ότι πολύ λίγες Ομοσπονδίες είχαν υποβάλλει εκ των προτέρων ερωτήσεις προς διευκρίνιση. Μεταξύ αυτών είναι ο κ. Alain Fischbacher [SUI], ο κ. Montesi & AM Achille [ITA] παρείχε στο σεμινάριο μια πολύ καλά ετοιμασμένη παρουσίαση ζητημάτων που η FIPAV είχε αντιμετωπίσει την τελευταία εποχή στις εσωτερικές διοργανώσεις και ο κ. Lotan [ISR] είχε προετοιμάσει μια σειρά ερωτήσεων. Όλοι τα ανωτέρω και οι ερωτήσεις από τους εκπροσώπους στοιχειοθετήθηκαν και οι απαντήσεις συνοψίζονται κατωτέρω:

- Κατά τη διάρκεια των ΤΟ ο 2^{ος} διαιτητής δεν μένει ακίνητος. Μπορεί να μετακινηθεί για να ελέγξει, τις ομάδες να είναι κοντά στους πάγκους τους, τη δουλειά των scorers, να επικοινωνήσει με τον σημειωτή για τον έλεγχο

ενδεχομένων κρυφών αντικαταστάσεων του Libero. κλπ. Η θέση του εξακολουθεί να είναι με την πλάτη στον στυλοβάτη και στον αγωνιστικό χώρο.

- Το προπέτασμα είναι λάθος άσχετα αν το σερβίς είναι επιθετικό ή floating και πρέπει να σφυρίζεται. Παρουσιάστηκαν παραδείγματα από την Ιταλία των κ. Montesi & κ. Achille Όσο πιο νωρίς στον αγώνα το σφυρίζει ο διαιτητής τόσο περισσότερο οι ομάδες δεν θα κάνουν προπέτασμα. Διότι αν δεν σφυρίζεται το λάθος τότε οι προπονητές και οι παίκτες κερδίζουν την ψυχολογική μάχη από τους διαιτητές και αυτό δεν είναι σωστό.
- Ο κ. Montesi & ο κ. Achille παρουσίασαν παραδείγματα παίκτη που ακούμπησε την αντένα και διέλαθε της προσοχής του διαιτητή και του επόπτη γραμμών. Δώστε προσοχή όταν η μπάλα είναι στα εξωτερικά σημεία του φιλέ σε κάθε τελείωμα είναι ευθύνη του διαιτητή που είναι πιο κοντά και οι αποφάσεις πρέπει να είναι ακριβείς. Να χρησιμοποιούνται οι επόπτες στην περίπτωση που η μπάλα είναι μακριά από το φιλέ, όταν ένας παίκτης έρχεται σε επαφή με το φιλέ. Ένα από τα καθήκοντα εποπτών γραμμών είναι να επισημαθεί η επαφή των ΠΑΙΚΤΩΝ με τις αντένες.
- Κανόνας 5.1.2.3, 5.3.2 - ο προπονητής δεν θεωρείται ως απών, εάν θέλει να εισέλθει στο παιχνίδι ως παίκτης ή Libero. (* Βλέπε σημείωση)
- Εάν ο προπονητής απουσιάζει και ο αρχηγός του αγώνα δεν ζητήσει από τον 1^ο διαιτητή να αντικατασταθεί από τον βοηθό προπονητή, τότε ο αρχηγός του αγώνα ζητάει ΤΟ
- Ο προπονητής που είναι εντός γηπέδου δεν είναι το ίδιο με αυτόν που αποβάλλεται παραδείγματος χάριν (εννοείται ότι δεν αντικαθίσταται από τον βοηθό προπονητή). Κάθε φορά που βγαίνει εκτός αγωνιστικού χώρου ανακτά τα καθήκοντά του ως προπονητής. Όταν είναι στο γήπεδο είναι μόνο παίκτης. (* Βλέπε σημείωση)
- Ένας παίκτης που σερβίρει, πετάει τη μπάλα ψηλά, η μπάλα βρίσκεται στο ταβάνι και στην κάθοδό της, ο παίκτης την χτυπάει και ολοκληρώνει το σέρβις. Αυτό είναι σφάλμα.
- Η μπάλα μετά το πρώτο χτύπημα της ομάδας που υποδέχεται, περνάει εκτός του οριοθετημένου διαστήματος. Κανένας παίκτης της ομάδας που υποδέχτηκε την μπάλα δεν προσπαθεί να την επιστρέψει πίσω στην περιοχή του. Ένας παίκτης της αντίπαλης ομάδας, πατάει έξω από τον κυρίως αγωνιστικό χώρο και πιάνει την μπάλα. Η μπάλα θεωρείται έξω (δεν είναι σφάλμα του παίκτη που την έπιασε).
- Ο πρώτος διαιτητής σφυρίζει «Διπλό Σφάλμα» και αποφασίζει να επαναλάβει τη φάση. Πριν σφυρίζει για σερβίς ο προπονητής της ομάδας Α ζητάει Τ.Ο. Επιτρέπεται αυτό το αίτημα; ΟΧΙ

- Ο πρώτος διαιτητής σφυρίζει «Διπλό Σφάλμα» και αποφασίζει να επαναλάβει τη φάση. Πριν σφυρίξει για σερβίς ο προπονητής της ομάδας A ζητάει την πρώτη του αλλαγή σ' αυτό το σετ. Επιτρέπεται αυτό το αίτημα; ΟΧΙ
- Ο βοηθός προπονητή της ομάδας A έδωσε το χαρτάκι θέσεων στον δεύτερο διαιτητή πριν την έναρξη του 2^{ου} σετ. Έπειτα το χαρτάκι θέσεων κατεγράφη στο ΦΑ. Κατά τον έλεγχο των αρχικών θέσεων περιστροφής στον αγωνιστικό χώρο ο δεύτερος διαιτητής διαπίστωσε μια διαφορά μεταξύ των θέσεων των παικτών στο γήπεδο με αυτές στο χαρτάκι θέσεων, διότι υπήρχε στο γήπεδο το Νο 5 αντί του Νο 2. Αυτό που δεν είχε δει έγκαιρα, ήταν ότι το χαρτάκι θέσεων δεν είχε υπογραφεί από τον προπονητή. Όταν πλησίασε τον προπονητή της ομάδας A ζητώντας είτε να διορθώσει είτε να αλλάξει τον λάθος παίκτη, ο προπονητής δήλωσε ότι δεν υπέγραψε το χαρτάκι θέσεων και θα επέμενε να αφήσει το Νο 5 να παίξει χωρίς αλλαγή. Ποια είναι η σωστή απάντηση των διαιτητών; Η παράδοση του φύλλου θέσεων από κάποιο επίσημο άτομο ομάδων είναι το σημαντικό μέρος (ουσιώδης ενέργεια) - η ομάδα πρέπει να επανέλθει στις θέσεις που γράφτηκαν στο φύλλο αγώνα ή θα χρεωθεί μια κανονική αλλαγή.
- Το συμβαίνει αν το χαρτάκι θέσεων το δίνει ο ίδιος ο προπονητής; Το ίδιο όπως παραπάνω.
- Η ομάδα A κάνει δύο αλλαγές όταν το σκορ είναι 17-22 (προηγείται η ομάδα B και έτοιμη να πραγματοποιήσει σερβίς). Μετά από μια φάση, που κερδίζει η ομάδα A, ο αρχηγός του παιχνιδιού της ομάδας A ρωτά το διαιτητή ποιος παίκτης πρόκειται να σερβίρει. Μετά από έλεγχο στο φύλλο αγώνα από το δεύτερο διαιτητή, για το ποιος σερβίρει, αυτός (ο δεύτερος διαιτητής) διαπιστώνει επίσης ότι στην προηγούμενη φάση η ομάδα A είχε λάθος θέσεις (στη στιγμή του τελευταίου χτυπήματος για σερβίς της ομάδας B). Εάν του ξέφυγε σε αυτήν την περίπτωση το προηγούμενο λάθος (δεν καταλόγισε σφάλμα), είναι τώρα το ίδιο σαν να ξέφυγε σε προηγούμενη φάση μια επαφή της μπάλας (block out). Ο διαιτητής δεν μπορεί τώρα να εφαρμόσει τον κανονισμό.
- Ένας παίκτης της ομάδας A βρίσκεται με όλο του το σώμα στο γήπεδο της ομάδας B κάτω από τον φιλέ, αλλά τα πόδια του είναι στον αέρα, δεν αγγίζουν το πάτωμα του γηπέδου της ομάδας B. Με την προϋπόθεση ότι ο παίκτης δεν εμποδίζει το παιχνίδι των αντιπάλων, είναι αυτή κανονική κατάσταση; Ναι, σωστό, καθόσον ο νέος κανονισμός υποστηρίζει ότι «επαφή με ή άμεσα επάνω από τη γραμμή» είναι κανονική.
- Οι 2^{οι} διαιτητές πρέπει να σφυρίζουν και να δείχνουν τα σφάλματα στο μπλοκ από παίκτες πίσω γραμμής.
- Όταν η μπάλα μετά από σερβίς δεν περάσει στο αντίπαλο γήπεδο ο 2^{ος} διαιτητής πρέπει να επαναλάβει τη χειροσήμανση του 1^{ου} διαιτητή; Ο κύριος Κράους δεν επέμεινε σε αυτό. (Άρα δεν επαναλαμβάνει τη

χειροσήμανση ο Β΄ διαιτητής). Εντούτοις, όλα τα άλλα σήματα πρέπει να επαναλαμβάνονται.

- Είναι τμήμα των αρμοδιοτήτων του 1^{ου} διαιτητή να σφυρίξει αν ένα ολοκληρωμένο επιθετικό χτύπημα πραγματοποιηθεί από έναν παίκτη που δέχθηκε πάσα από λίμπερο με δάκτυλα που βρισκόταν μέσα στην μπροστινή ζώνη. Η θέση του λίμπερο κρίνεται σύμφωνα με τη θέση των ποδιών του. Αυτό (το σφύριγμα) δεν είναι τμήμα των αρμοδιοτήτων του 2^{ου} διαιτητή προς το παρόν.
- Υπενθυμίστηκε σε όλους ότι μπορεί να υπάρξει και Block που να είναι «ΠΙΑΣΤΟ»
- Αν κατά τη διάρκεια μίας αλλαγής, ο παίκτης που εισέρχεται κρατάει λάθος πινακίδα (πχ με λάθος αριθμό για την αλλαγή), αυτό σημαίνει «ΟΧΙ ΕΤΟΙΜΟΣ ΝΑ ΠΑΙΞΕΙ» και η αλλαγή ακυρώνεται και θα πρέπει να ακολουθηθεί η κλίμακα τιμωριών καθυστέρησης.
- Ο κ. Casanova [POR] ρώτησε εάν το νέο casebook καθώς επίσης και οι νέες οδηγίες απεικόνισαν τους τρέχοντες κανόνες. Ο κ. Steel το επιβεβαίωσε
- Οι περιπτώσεις τραυματισμού με αίμα καλύπτονται από το CASE BOOK. Μπορούν όλοι οι διαιτητές να χρησιμοποιήσουν το CASE BOOK δεδομένου ότι είναι πολύ σημαντικός τρόπος για ερμηνείες από την Επιτροπή Κανόνων της FIVB.
- Στο Σεμινάριο υπήρξε μια μακροχρόνια συζήτηση σχετικά με το θέμα ομαδικής σύρραξης. Αν είναι δυνατόν, οι διαιτητές πρέπει αμέσως μόλις διαπιστώσουν τους παίκτες που συμμετέχουν στη σύρραξη να τους αποβάλουν και να τους αποκλείσουν. Υπήρξε η άποψη ότι αν υπάρχει κριτική επιτροπή ή η επιτροπή ελέγχου αυτή πρέπει να αποφασίσει εάν είναι μια μαζική φιλονικία!! (Προφανώς για να αποδοθούν ευθύνες σε επίπεδο σωματείων)

Για τις πληροφορίες:

- Τα διαγράμματα ενσωματώθηκαν στους κανονισμούς και έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της FIVB με τους κανόνες σε αγγλικά/γαλλικά
- Οι «Ορισμοί», επίσης δημοσιεύτηκαν και ενσωματώθηκαν στους κανονισμούς, με νέο ορισμό για τα «εξωτερικά αντικείμενα».

* ΣΗΜΕΙΩΣΗ

ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑΤΑ: Απαγορεύεται (από τον νόμο) στον ίδιο αγώνα η συμμετοχή μέλους με την ιδιότητα του παίκτη (παίκτριας) και του προπονητή (προπονήτριας) ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΑ.

Όσον αφορά τις ειδικές ταυτότητες προπονητών από τον ΣΕΠΠΕ: Η ισχύς της ταυτότητας ελέγχεται από την ημερομηνία λήξης που αναγράφεται στην πίσω πλευρά. Σύμφωνα με τον ΣΕΠΠΕ το δικαίωμα άσκησης του επαγγέλματος του

προπονητή στη συγκεκριμένη κατηγορία ελέγχεται ανάλογα την κατηγορία της ταυτότητας ως ακολούθως:

- **Α΄ κατηγορίας (πράσινη)** με δικαίωμα άσκησης του επαγγέλματος του προπονητή σε σωματεία όλων των κατηγοριών ανδρών και γυναικών,
- **Β΄ κατηγορίας (μπλε)** με δικαίωμα άσκησης του επαγγέλματος του προπονητή σε σωματεία Β΄ ΕΚ ανδρών και κάτω,
- **Γ΄ κατηγορίας (κίτρινη)** με δικαίωμα άσκησης του επαγγέλματος του προπονητή σε σωματεία τοπικών κατηγοριών και κάτω.
- Ο **βοηθός προπονητής** σε οποιοδήποτε πρωτάθλημα ανδρών ή γυναικών, πρέπει επίσης να κατέχει ταυτότητα του ΣΕΠΠΕ ανεξάρτητα όμως κατηγορίας.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στο συμπέρασμα του σεμιναρίου, ο κ. Jan Rek ευχαρίστησε την Βουλγαρική Ομοσπονδία Πετοσφαίρισης για την άριστη φιλοξενία τους και την οργάνωση και εξέφρασε την ελπίδα ότι CEV θα προσκαλούταν πάλι στο μέλλον. Ευχαρίστησε επίσης τον κ. Sandy Steel για την εξαιρετικά πολύτιμη συμβολή του, καθώς επίσης και τους εκπροσώπους που είχαν παρουσιάσει ή τις ερωτήσεις και γενικότερα όλους τους εκπροσώπους για τη συμμετοχή τους σε ένα πολύ επιτυχές σεμινάριο.

Έπειτα κηρύχτηκε η λήξη του Σεμιναρίου Διαιτησίας 2009 της CEV.